

[Per Federspiel.]

for ønskeligt, at der tilvejebringes ensartede internationale regler om immunitetens virkning og afgrænsning.

Vi kan ligeledes tiltræde den tanke, der ligger i konventionen: at statsskibe, når de driver forretningsmæssig eller kommerciel virksomhed, ganske ligestilles med private erhvervsdrivende. Søfarten er jo begrebsmæssigt international, og det er derfor hensigtsmæssigt, at der skabes ensartede regler på dette område. Det er dog ikke ganske sikkert, at dette lovforslag helt tilfredsstiller de krav, som man måtte stille til en eventuel lovgivning på dette felt. Når jeg siger en *eventuel* lovgivning, er det, fordi det jo ikke er sikkert, at det er nødvendigt — for at nå det formål, man tilsigter — at gennemføre en lov. Jeg skal tillade mig nærmere at begrunde denne tvivl.

Den nuværende retstilstand på dette område hviler jo ikke på nogen lovgivning; den hviler på gammel folkeretlig sædvane — som jeg sagde før. Når man i Sverige og Norge har indført lovregler, er det antagelig for at imødekomme en bestemmelse i konventionens artikel 6, hvor der står:

„Bestemmelserne i denne konvention skal anvendes i enhver kontraherende stat, under forbehold af adgang til ikke at gøre dem anvendelige til fordel for ikke kontraherende stater og deres undersætter, eller til at gøre anvendelsen betinget af gensidighed.“

Der er ikke i dette forslag stillet nogen betingelse om gensidighed, og som den ærede ordfører for socialdemokratiet (Hækkerup) nævnte, er der jo en række betydende søfarende stater, der ikke har tiltrådt denne konvention. Man kunne tænke sig den situation, som næppe ville være heldig, hvis man gennemførte en lov af denne art, at — for at tage et ganske konkret eksempel — et statsskib, tilhørende Sovjetunionen, blev beskyldt for kontraktbrud med hensyn til ladningen eller skibet i en britisk havn. Da ville en engelsk kreditor ikke være i stand til at foretage nogen retsforfølgning mod dette skib. Han ville være afskåret derfra, fordi engelsk ret ikke tillader, at man sagsøger stater — ligesom man iøvrigt heller ikke kan sagsøge den engelske stat. Men senere, hvis dette fartøj anløb København, ville man meget vel kunne risikere, at der her i København for Sø- og Handelsretten blev oprullet en proces, som måtte siges at være den danske stat ganske uvedkommende. Det minder noget om tilstandene i Nevada, hvor der findes

en lille by, som hedder Reno. Den har i mange år oparbejdet en særdeles lukrativ eksistens ved at udnytte staten Nevadas særdeles liberale skilsmisselov. Folk valfarter til denne by, hvor de kan skaffe sig værneting, for at opnå skilsmisse efter ganske kort ophold i staten. Det skulle nødigt blive således, at København blev et søfartens Reno.

Konventioner såvel som lovgivningsforanstaltninger af denne art vil først få deres virkelige retlige betydning, når de er tiltrådt af i hvert fald det altovervejende antal af søfarende nationer, og det er som sagt ikke tilfældet her, ligesom der heller ikke i lovforslaget er forudsat nogen egentlig gensidighed. Der ville næppe blive nogen større forskel på retstilstanden, hvis man indskrænkede sig til herhjemme at ratificere denne konvention i stedet for at skride til en egentlig lovgivning. Det ville have den fordel, at man derved fortsatte den retstilstand, vi har, hvorefter domstolenes kompetence, eller rettere sagt de retsregler, der anvendes, alene hviler på en vis folkeretlig opfattelse. På samme måde ville den blotte ratifikation af konventionen kunne stille domstolene frit; de ville kunne tage de folkeretlige hensyn, som ikke i samme grad kan tages, hvis de er bundet af en egentlig lov, vedtaget her i rigsdagen.

Selve princippet i lovforslaget, det princip, der ligger til grund for konventionen, kan vi tiltræde og skal meget gerne medvirke til en videre undersøgelse af disse spørgsmål under en udvalgsbehandling.

Hvad endelig angår lovforslaget om ændringer i retsplejeloven, skal jeg kun bemærke, at de i bedste fald kan betegnes som ganske uskadelige, men jeg vil dog henstille til overvejelse, om ikke disse ændringer er ganske overflødige, idet retsplejelovens regler, som de er nu, hvis lovforslaget om fremmede statsskibe gennemføres eller konventionen ratificeres, vil give fuldtud fyldestgørende hjemmel til at foretage de fornødne retsskridt.

Ole Bjørn Kraft: Da mit partis ordfører i denne sag, det ærede medlem hr. Boeck-Hansen, er optaget af andet arbejde i tingets tjeneste, skal jeg på mit partis vegne gøre nogle ganske få bemærkninger i anledning af den sag, der her behandles — der er jo iøvrigt allerede både af den socialdemokratiske ordfører (Hækkerup) og af venstres ordfører (Per Federspiel) udførligt redegjort for de spørgsmål, som naturligt rejser sig i forbindelse med lovforslaget.

Det konservative folkeparti kan helt til-